

AN COIMISIÚN EORPACH

An Bhruiséil 7.12.2011
SEC(2011) 1476 leagan deireanach

DOICIMÉAD INMHEÁNACH OIBRE DE CHUID AN CHOIMISIÚIN

ACHOIMRE AR AN MEASÚNÚ TIONCHAIR

a ghabhann leis an doiciméad

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear Ionstraim um Chomhpháirtíocht le haghaidh comhair le tríú tíortha

{COIM(2011) 843 leagan deireanach}
{SEC(2011) 1475 leagan deireanach}

1. AN FHADHB A SHAINIÚ

Is iarmhairt den domhandú é an dúshlán bunúsach a dtugtar aghaidh air san Ionstraim um Chomhpháirtíocht atá beartaithe: tá comhdhéanamh an gheilleagair dhomhanda ag athrú, tá cumhacht á haistriú, rachmas á idirleathadh; cuireann gníomhaithe nua cruth níos mó ná riamh ar an gclár idirnáisiúnta. Is siombail den athrú sin é an G-20: tá fírinne sa tuairim go bhfuil ord idirnáisiúnta nua ag teacht i gcomharba de réir a chéile ar an struchtúr cumhachta a bhí ann roimhe seo, fiú má dhéantar áibhéil maidir le luas an athraithe uaireanta.

Go háirithe

*Toisc go bhfuil cumhachtaí nua ag teacht chun cinn cosúil leis an India agus an tSín, nó an Afraic Theas agus an Bhrasaíl, tá athrú tagtha ar an ord idirnáisiúnta toisc go bhfuil ról níos tábhachtaí ná riamh ag na tíortha seo sa gheilleagar agus sa trádáil idirnáisiúnta, i bhfóraithe iltaobhacha (NA, G-20) agus ag tabhairt aghaidh ar dhúshlán is údar inní don domhan ar fad. Cé gurb údair inní mhóra i gcónaí an fhorbairt agus maolú na bochtaineachta, tá na tíortha sin ag tabhairt droim láimhe de réir a chéile don stádas atá ag tíortha i mbéal forbartha.

*Tá comhaontuithe ceangailteachta ginearálta forbartha ag an AE le príomh-chomhpháirtithe agus le geilleagair atá ag teacht chun cinn chun díriú ar shaincheistanna déthaobhacha agus ar ábhair is údar inní don domhan ar fad. Chun na comhaontuithe sin a chur chun feidhme beidh gá le bosca uirlisí, ionstraim maoinithe tiomanta ionas go mbeidh an acmhainn ag an AE a leasanna a chur chun cinn ar fud an domhain, agus déileáil le saincheistanna domhanda cibé uair is gá.

*Tá raon feidhme geografach teoranta ag an Ionstraim reatha um Chomhar le Tíortha Tionsclaithe (ICI); ní chumhdaítear ach 17 n-áit inti idir tíortha agus chríocha ardioncaim; ach cumhdaítear san Ionstraim maidir le Comhar um Fhorbairt (DCI) tíortha ar nós na hIndia, na Síne, na hAfraice Theas agus na Brasaíle ach sin le haghaidh caiteachais oifigiúil um chúnamh forbartha amháin.

*Tá forbairt shuntasach anois ar an gcaidreamh agus ar cheangail eacnamaíocha idir an AE agus an Rúis rud a léiríonn tábhacht na Rúise mar chomhpháirtí straitéiseach a bhfuil i bhfad níos mó i gceist léi ná díreach tír a thugann comhar um fhorbairt. Tá laghdú ar an ngá atá le cúnamh airgeadais. Is é toilmhian na Rúise caidreamh cothrom a bhaint amach agus is tír bhronntach í féin anois. Thiocfadh an Ionstraim um Chomhpháirtíocht arna beartú chun bheith mar phríomhionstraim um chomhar leis an Rúis.

2. ANAILÍS AR CHOIMHDEACHT

Tá cuid mhaith comhaontuithe idirnáisiúnta ag an AE le tíortha comhpháirtíochta ar fud an domhain, rud nach bhfuil ag Ballstáit aonair, agus rud a thugann tionchar do gach ceann acu i ngach réimse, a bheag nó a mhór, de chaidreamh idirnáisiúnta. Toisc go bhfuil 27 Ballstát ag gníomhú faoi chuimsiú beartas agus straitéisí i gcomhpháirt, is ag an AE amháin atá an chumhacht chriticiúil le gur féidir freagairt do dhúshlán dhomhanda. Tá deis uathúil ag an AE freisin, noirm agus caighdeán an AE a chur chun cinn, agus caighdeán dhomhanda a dhéanamh díobh trí bhíthin an chomhair idirnáisiúnta.

3. CUSPÓIRÍ THIONSCNAMH AN AE

I láthair na huaire níl aon ionstraim ag an AE a chuirfeadh ar a chumas dul i mbun comhair le cumhachtaí nua atá ag teacht chun cinn agus le cumhachtaí atá tagtha chun cinn maidir le saincheistanna a bhaineann le croíleas an AE a chur chun cinn agus le dúshláin choiteanna is údar inní don domhan ar fad (amhail an t-athrú aeráide mar shampla).

Idir an dá linn, is féidir le comhar mar sin a bheith ann faoin Ionstraim um Chomhar le Tíortha Tionsclaithe (ICI) atá teoranta, áfach, do 17 dtír ardtionsclaithe nó ardioncaim (e.g. Na Stáit Aontaithe, an tSeapáin, an Chóiré, Stáit na Murascaille).

Is faoin Ionstraim maidir le Comhar um Fhorbairt (DCI) a théitear i mbun comhair le tíortha ar nós na Síne, na hIndia agus na Brasaíle, rud a chiallaíonn go mbíonn an comhar sin teoranta do ghníomhaíochtaí a bhaineann go díreach le maolú/díothú na bochtaineachta sna tíortha tairbhíocha.

Tá an Ionstraim um Chomhpháirtíocht arna beartú deartha chun an ceann is fearr a fháil ar an srian sin a chuireann ar chumas an AE dul i ngleic go hidirnáisiúnta ar an tslí is éifeachtaí. Líonfadh sí an bhearna a ndéantar cur síos uirthi thuas agus thabharfadh sí deis dúinn go háirithe díriú ar chlár oibre seachas comhar um fhorbairt le cumhachtaí nua. Lena chois sin, chuirfeadh sí ar ár gcumas croíchlár oibre an AE a chosaint ar bhonn domhanda in éineacht le haon tír chomhpháirtíochta eile dá mba ghá sin.

Comhlíonfaidh sí na cuspóirí sonracha seo a leanas:

- (a) diminsean idirnáisiúnta na straitéise Eoraip 2020 a chur chun feidhme trí thacú le straitéisí comhpháirtíochta comhair an AE, idir straitéisí déthaobhacha, réigiúnacha agus idir-réigiúnacha, trí idirphlé beartais a chur chun cinn agus trí chineálacha cur chuige agus freagairtí comhchoiteanna a cheapadh ar dhúshláin is údar inní don domhan ar fad;
- (b) rochtain ar mhargaí a fheabhsú agus forbairt a dhéanamh ar dheiseanna trádála, infheistíochta agus gnó do chuideachtaí Eorpacha, go háirithe d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna), trí bhíthin comhpháirtíochtaí eacnamaíocha agus comhar gnó agus rialála;
- (c) tuiscint agus infheictheacht leathan an Aontais agus a ról ar an ardán domhanda a fheabhsú trí bhíthin taidhleoireachta poiblí, comhair acadúil/oideachais agus gníomhaíochtaí for-rochtana chun leasanna agus luachanna an Aontais a chur chun cinn.

4. ROGHANNA BEARTAIS

I bprionsabal, tá ceithre rogha beartais ar fáil: ICI (Ionstraim um Thíortha Tionsclaithe) a scor; an status quo; DCI a leasú chun foráil a dhéanamh do chaiteachas nach CFO (Cúnamh Forbartha Oifigiúil) é; ionstraim nua a chuirfeadh le ICI/ICI+.

I ndiaidh measúnú a dhéanamh go cúramach, breithníodh nach réitigh inmharthana iad ó thaobh na polaitíochta de scor den ICI ná an status quo a choimeád. Dá ndéanfaimis féin a theorannú go heisiach do chaiteachas a ghabhann le maolú na bochtaineachta, nó an fócas aonair sin a choimeád mar atá le haghaidh comhair le cumhachtaí atá ag teacht chun cinn,

chuirfí srian saorga le clár oibre taidhleoireachta an AE agus dhéanfaí faillí ar chroíleasanna an AE.

Buntáiste a ghabhfaidh le leasú na hIonstraime maidir le Comhar um Fhorbairt chun caiteachas a cheadú nach cúnamh forbartha oifigiúil é go mbeadh comhchuibheas geografach i gceist (ionstraim amháin in aghaidh na tíre), ach meastar gur bac tromchúiseach iad na deacrachtaí maidir le hionstraim a bhainistiú lena mbaineann dhá chuspóir thar a bheith éagsúil.

5. MEASÚNÚ TIONCHAR

AN TIONCHAR EACNAMAÍOCH:

Thabharfadh cur chun feidhme Ionstraime nua um Chomhpháirtíocht deis eile don AE a chuid fiontar (Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide, go háirithe) agus a chuid táirgí a chur chun cinn. Chruthófaí an fhéidearthacht airgeadais chun tacú le gnó an AE i dtríú tíortha, rud a sholáthródh dreasachtaí maidir le hiomaíochas agus nuálaíocht an AE ar dhóigh ba cheart a bheith comhlántach go fóill do na gníomhaíochtaí arna maoiniú faoin gClár um Iomaíochas agus um Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide agus faoi 'Fís 2020' (taighde agus nuálaíocht), thacódh sí le trádáil agus infheistíocht idirnáisiúnta an AE, rud a d'fhéadfadh dá bharr sin cuidiú le hinfheistíocht choigríche isteach san AE. D'fhéadfaí roinnt réimsí comhair a shaothrú, lena n-áirítear an t-athrú aeráide, an comhshaol, comhfhogasú rialachán teicniúil agus caighdeánaithe, freagracht shóisialta chorparáideach, cearta maoine intleachtúla, cosaint sonraí pearsanta, dea-chleachtais i gcúrsaí eacnamaíocha, trádála agus airgeadais. Dá bhrí sin, d'fhéadfaí slándáil eacnamaíoch an AE a neartú agus poist nua a chruthú, rud a rannchuideodh, faoi dheoidh, le fás eacnamaíoch. D'fhéadfadh an Ionstraim nua foirmeacha breáforbartha comhair eacnamaíoch a chothú idir an AE agus tíortha comhpháirtíochta. Sa chomhthéacs seo, bheadh an AE in ann a áirithiú go ndéantar luachanna comhshaoil, luachanna fuinnimh inbhuanaithe, luachanna sóisialta, luachanna fostaíochta agus luachanna leasa eile a mheas go leordhóthanach nuair atá clár beartais á dhearadh agus á chur chun feidhme.

AN TIONCHAR SÓISIALTA:

Trí ionstraimí airgeadais de chuid an AE agus de chuid Bhallstáit an AE a chomhchuibhiú agus trí thacú le gníomhaíochtaí comhpháirteacha le deontóirí déthaobhacha agus iltaobhacha eile, d'fhéadfadh tionchar tábhachtach a bheith ag an Ionstraim nua ar chreatlach shóisialta na dtíortha atá ag teacht chun cinn. D'fhéadfaí leis an ionstraim nua tacú le hathchóiriú na gcóras leasa, le beartais fostaíochta náisiúnta, le beartais forbartha náisiúnta oiliúna agus scileanna, le cláir oideachais agus taighde agus le "líontáin" sábháilteachta náisiúnta a neartú. Is ábhartha a bheidh a cuid rannchuidithe le cruthú post "glas" breise, a cuid méaduithe ar ioncam in aghaidh an duine agus a cuid straitéisí um chomhtháthú sóisialta agus um mhaolú na bochtaineachta ar an leibhéal náisiúnta. Maidir leis seo, rannchuideodh sí chun an clár oibre sóisialta idirnáisiúnta a chur chun feidhme go rathúil, clár oibre arna chur chun cinn ag Eagraíocht Idirnáisiúnta Saothair na NA agus an G8/20.

AN TIONCHAR AR AN GCOMHSHAOL:

Díreoidh comhpháirtíochtaí an AE tríd an Ionstraim nua ar fhás agus ar inbhuanaitheacht chomhshaoil fhadtéarmach a spreagadh agus ar thacú leis. I dtaca leis sin, táthar ag súil go n-imreoidh an Ionstraim nua ról lárnach maidir le tacaíocht a chur ar fáil do ghníomhaíochtaí

beartais agus comhphlé beartais de chuid an AE agus na dtíortha comhpháirtíochta a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an athrú aeráide. D'fhéadfadh an Ionstraim tacú le samhail ghnó ísealcharbóin trí dhreasachtaí a chur ar fáil d'earnáil phríobháideach na hEorpa. Trí fhorbairt a dhéanamh ar na torthaí rathúla ó Chomhdháil COP-16 na Náisiún Aontaithe maidir leis an Athrú Aeráide in Cancún, d'fhéadfaí í a úsáid chun cabhrú le gnó an AE beartais éifeachtacha agus is lú costas a fhorbairt d'fhonn spriocanna atá neamhdhíobhálach don chomhshaol a bhaint amach sna tíortha comhpháirtíochta. Cabhróidh sí freisin le geilleagair na dtíortha comhpháirtíochta maidir leis na buntáistí iomlána comhshaoil, éiceolaíocha agus éifeachtúla ó thaobh fuinnimh de a bhaineann leis an nuálaíocht. D'fhéadfadh an Ionstraim comhar a cheadú trínar féidir tuiscint níos fearr a chothú maidir leis na costais eacnamaíocha agus shóisialta a bhaineann le caillteanas na bithéagsúlachta agus le díghrádú an éiceachórais i dtíortha a bhfuil tábhacht dhomhanda ag baint leo.

6. COMPARÁID IDIR NA ROGHANNA

Ag cur na roghanna éagsúla as an áireamh ceann ar cheann, measadh go mbeadh an baol ann go gcruthófaí teannas idir cuspóirí éagsúla agus go bhféadfadh moill shuntasach a bheith ar chinnteoireacht agus ar chur chun feidhme mar thoradh ar raon feidhme na hIonstraime maidir le Comhar um Fhorbairt a leathnú chun gníomhaíochtaí neamhfhorbarthacha a chumhdach. Moladh ina áit sin ionstraim dhomhanda aonair nua a chruthú lena ndéanfar ar phríomhleasanna an AE a chosaint agus ar dhul i ngleic le dúshlán is údar inní don domhan ar fad a mbeadh a raon feidhme gníomhaíochtaí sainithe go soiléir. Dá bhrí sin, moltar ionstraim nua a bheartú ina ndéanfar forbairt ar ICI/ICI+.

7. FAIREACHÁN AGUS MEASTÓIREACHT

An Buiséad: EUR 1.0 billiún thar an tréimhse 2014-2020 (cothrom le 1/70, nó 1.4% nó thart faoin méid sin, den chlúdach foriomlán a bhfuil foráil déanta ina leith le haghaidh caiteachais faoin gceannteideal um chaidreamh seachtrach).

Rialachán cumasúcháin a bheidh san Ionstraim um Chomhpháirtíocht lena mbunaítear na heilimintí sár-riachtanacha agus an bunús le hidirghabháil an AE. Sainítear na gníomhaíochtaí cruinne trí chlár bhliantúla gníomhaíochtaí ina mionsonraítear na gníomhaíochtaí a bheidh le déanamh ag an AE, lena n-áirítear na cuspóirí oibríochtúla mar aon leis na torthaí a bhfuiltear ag súil leo. Socraítear táscairí oibríochtúla ag an uair sin, lena gcuirtear san áireamh tréithe ar leith na gníomhaíochta atá i gceist.

Déanfar faireachán ar dhul chun cinn i dtreo na dtrí chuspóir shonracha (féach thuas faoi 3) trína príomhtháscairí tionchair seo a leanas:

- (1) Tionchar beartais an AE maidir le ceapadh beartais i bpríomhthíortha comhpháirtíochta straitéiseacha atá cumhdaithe ag an ionstraim seo.
- (2) Scair an AE i dtrádáil an domhain mar aon le trádáil le tíortha a bhfuil gníomhaíochtaí faoin ionstraim seo dírithe orthu.
- (3) An léargas atá ar an AE i bpríomhthíortha comhpháirtíochta straitéiseacha atá cumhdaithe ag an ionstraim seo.

Is iad seo a leanas na táscairí tipiciúla chun tionchar ghníomhaíochtaí na hIonstraime um Chomhpháirtíocht a thomhas: líon na bhfiontar rannpháirteach, méid, ábharthacht agus sofaisticiúlacht na ngníomhaíochtaí tacaíochta, méid an chomhair laistigh den líonra gnó Eorpach agus roinnt an tsaothair, sásamh na n-úsáideoirí fiontraíochta agus baint amach na spriocanna eacnamaíocha, i.e. tionchar intomhaiste fhiontair AE agus onnmhairí foriomlána ón AE chuig spriocmhargaí ar chruthú post, láimhdeachas, ar infheistíocht dhíreach choigríche. Beidh táscairí chun tionchar na ngníomhaíochtaí sin, idir ghníomhaíochtaí cáilíochtúla agus cainníochtúla, a thomhas bainteach leis na treochtaí i malartú faisnéise, líon na malairtí acadúla cómhálartacha, líon na rannpháirtithe i gcláir, i scoláireachtaí agus i dtionscadail chomhpháirteacha taighde agus acadúla. Tomhaisfear na torthaí de réir mhinicíocht agus cháilíocht chlúdach na meán, an t-éileamh áitiúil ar ghníomhaíochtaí arna n-urrú ag an AE, an ráta rannpháirtíochta ag imeachtaí AE.